

"De mens is alleen datgene wat hij van zichzelf maakt."
(Jean-Paul Sartre)

Vanwege het coronavirus en in het belang van de volksgezondheid, kunnen we dit jaar niet gezamenlijk bijeenkomen om te herdenken. Dat valt mij zwaar. Juist op 4 mei gedenken wij de slachtoffers die hun leven gegeven hebben om ons in vrijheid te kunnen laten leven. Een vrijheid die, vandaag de dag tijdelijk, beperkt wordt. Geenszins vergelijkbaar met de beperkingen als gevolg van oorlog, maar het doet ons eens te meer beseffen hoe belangrijk vrijheid is. Vrijheid, waarvan velen in de wereld nog steeds verstoken zijn.

Ondanks de huidige beperkingen, blijft waardering en respect voor hen die het leven hebben gelaten tijdens de oorlog, waarbij het herwinnen van onze vrijheid bevochten werd, onverminderd voortbestaan. We staan zeker stil bij hen die gevallen zijn tijdens de verschrikkingen van oorlog. Op 23 februari hebben we stilgestaan bij de 11 dodelijke slachtoffers in Eerbeek aan de Stuijvenburchstraat. Een V-1 (vliegende bom) zaaide dood en verderf. Op 13 april heb ik samen met de heer baron Van Sytzama (jr.) een krans gelegd bij het herdenkingsmonument voor het gemeentehuis. Ter nagedachtenis aan de (ondergrondse) verzetshelden die twee dagen voor de bevrijding van Brummen bij kasteel Groot Engelenburg gefusilleerd werden, waaronder de vader van de heer baron Van Sytzama.

Tijdens de Nationale Herdenking op 4 mei eerder vandaag zijn kransen gelegd bij het Joodse monument aan de Tuinstraat ter nagedachtenis aan de omgekomen Joodse inwoners van de gemeente Brummen. Op de begraafplaatsen in Hall en Eerbeek, bij de Oude of Pancratuskerk en het voormalig postkantoor in Brummen werden door leden van het 4-mei comité, nabestaanden van verzetshelden en college, burgerslachtoffers en geallieerde militairen herdacht.

Op de avond van 4 mei, voorafgaand aan de dag van bevrijding, herdenken we burgers en militairen die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, in oorlogssituaties en bij vredeoperaties.

In de Tweede Wereldoorlog, waarvan we op 4 mei de slachtoffers herdenken, bestond er in Nederland, ook in de gemeente Brummen, ondergronds verzet. Ondergronds, omdat er geen ruimte, omdat er geen vrijheid was, om je openbaar te verzetten. Mensen die zich verzetten, tegen de hel van anderen, en zich daarmee maakten tot verzetsheld.

De vrijheid die volgde, 75 jaar, geeft ons de mogelijkheid om ons vrijelijk te uiten. Sommigen nemen daarin teveel ruimte en beschimpen medemensen. Zij treden in de vrijheid van anderen. Sluiten uit, kwetsen in woord, tekening of geschrift, discrimineren. Wegens godsdienst, huidskleur, ras, politieke gezindheid, geslacht, of wat dan ook. Zij misbruiken de eertijds herwonnen vrijheid en overschrijden grenzen.

Jean-Paul Sartre was een bekend Frans filosoof en schrijver uit de vorige eeuw. Een filosoof die vrijheid en verantwoordelijkheid centraal stelde. Kiezen biedt de enige mogelijkheid tot een daadkrachtig en authentiek leven, zo stelde hij.

Op 5 mei 2020 vieren we 75-jaar vrijheid. Juist nú hebben wij vrijheid om ons bóvengronds te verzetten, ons openlijk te verzetten tegen belediging, te verzetten tegen kwetsen, te verzetten tegen discriminatie, te verzetten tegen misleiding door populisme in woord en geschrift. We kunnen in vrijheid kiezen. 'Kiezen voor een daadkrachtig en authentiek leven. De mens is alleen datgene wat hij van zichzelf maakt'.

Laat ons de burgers en militairen die hun leven gegeven hebben voor onze vrijheid, in grote dankbaarheid en met veel respect herdenken; elke dag weer. Gedenken wij, dat wij door hen onze vrijheid hebben herwonnen en die dagelijks beleven. Hoor in de wind hun stem, zie in zonnestralen hun warme bemoedigende glimlach: "Geen oorlog, geen discriminatie, geen kwetsing. Maar vrede, vrijheid en respect voor elkaar".

Alex van Hedel, Brummen 4 mei 2020